

Мана общественности эрки чинртä төр

Коммунизмн шунмгъа тосхач шин күү сургъдж дасхин төлө Коммунистическ партъ агъу ик кōдлмш кедж. Экономикд болн социальн баад унъгари солыдси хуврлт гарсила хатдан советск улсин серл-медрлин хуврв, ухан-седклин халъ-нин онъгдарв. Советск кун ухан-медрлärн өсөнъ социализмин алдр ик өврн болджана.

Капитализм äнтиг үрәнä, ухан-тооларн салылна, күүнд тоолгдг серлин дарна. Обществин баадлд унъ болдж эдл-ахуд онц эздүд баад болхла, олз-ору авхиг кōдлггн юмна түрүнд тавгдäд, кун капиталин мухлад хуврнä, энүнä сегән серлин дардж, хәрүцд чадшго кедх юни бол чигн аргъ тавгднä. Нойлджах капиталистрин классин термалн агъу күнч, энүнд зар-лах бар, литератур, кино, радио, искусств — цугтан, күч-көлсчрнр эдн даждржах улсин өмнäs хаттагъар баадг кедх öггднä.

Социалистическ орн-нутгудт болхла баадл төрүц онъгдан. Энүнд болхла обществен джиргглин унъ äмтнä өсäd йовх материалн болн културн некрвин тетклгн болдж. Күүнд килмджән тавлггн энүнд алдын бол чигн үзгднä. Килмджән äмтнд тавлггн, эднä сäа-ггинь хäädж, бäахтä болдж түрү уга болхинь, серл-медрлин өдлү-лхинь, цогцин зовлнъ уга бäахинь күцх — Коммунистическ партин болн Советск правительствин ах төрн болджана.

Коммунистическ партъ äмтнä хоорнд шин хäлäц-залгьлда гаргъдж өдлгд йовна, эннъ нег-негән күндлггнäs, хоорндан иньгддж, үүрлдж дөнъ-нөкдән күрглгнäs иштä, күүг өдлүлдж сäахрүлдг коммунистическ шин авц-барц äмтнд сургъджана. Идейн өддән кир-цäтä болдг, коммунизмн кергт чик ухан-седклин тавдг, олн-äмтнä эзд-жäх эдл-ахуг хардж äрвлггн, күч-көлснд дуран тусхалгн, олар ниегн бäаггн, харгсн түрү-зүдүг диилдж чадлгн, талин келн äнтиг күндлггн — эн тоот советск күү-нä тоомсрта чинринь болджана.

Советск кун — коммунизмн шун-мгъа тосхач, обществен сä хäагггн, государствн сä хäагггн эн хäмин түрүнд тавнä. Советск улсин патриотизм болн күмнд ханлтга йовдл гаргьлгн, теднä политическ болн седкл-ухани бөдн чинринь Төрскән хатт. Алдр дäәнä түрү джилмүдт кевär үзгдв. Чидл күчән чигн, äмән чигн хармнлго теди Советск государств, эврәнн Төрскән харсцхав. Дäәнä хөптк джилмүдт коммунистическ обществ тосхлгъар партин темдглен зураг — промышленнотиг болж селәнä эдл-ахуг наарандн өскдж өрджүүлггн, наука болн културиг делгүлггн, күч-көлсчрнн джиргглинь ясуулггн советск улс күчән гаргъдж күцäдж йовцхана.

Советск улсин коммунистическ медрлин, эднä өддән моральн кир-цäггинь өдр болгн кедж йовх кōд-

лмшн. күцäдг йоста коммунистическ кергн үзүлджәнä. Советск улс ивк-чивк модта газрт шин балгъсдуд тосхна, сонъсгдäд уга ахр болзгин дотр агъу ик электростан-ц, заводмуд босхна, төмр хаалгъс кенä, эмнр газр шинäs хагълдж олзлад үзгдäд уга ик ургъц гаргъдж авна. Наукин гатцдн күр-хär тедн шунджана, делкäд түрүн болдж космост Газрин искусствн дахуль тавб, химическ шин, йирт-мдж манд эс өгси юм гаргъджана. Эн тоотиг советск кун эврән би-йән байджахин, эврәнн нерән буульхин төлө кеджäхмн уга, эврәнн государствн төлө, цуг олн-äмтнд ачта-туста болтха гидж кү-цäлжәнä.

Мана орн-нутгт капитализмин делкäд гардг тоотиг учрам социальн болн экономическ баадл уга кед-дäд ик удан болчкмси. Болв, иим йовдл капитализмäs үлсн хуучна бärн, авьяс, хäлäц төрүц уга болдж чилв гидж бäахмн биш. Тер хуучн авьяс онц-онц гражданмуд күч-көлс-нүр хаджгър хäлäц гаргьлгнд, эдл-ахуд онц эздүдин хäлäцтä болдгт, государствн болн олнä зöбриг ху-лха-булала харгъулд йовдлмудт, государствн сä хäадгән марлт-гн, аля-азд йовдл, äркдлгнд, гер-бүлдән чик бишär бäаггнд үзгднä.

Мана обществен зäрм чледи-тиим буру йовдлмуд гаргъдгн сур-гьмджин кōдлмшт, нег үлү багъ-чуд дунд кедг иим кōдлмшт, дуту-дунд бäахинь үзүлджәнä. Багъчуд күч-көлснд дурта болдж, обществд тусан күргдг болхиг дасхдж, шин күүнä хäлäц дасхд манд ода би-йн күтц кōдлмш кеддäжäхш. Ба-гъчуд дунд ода чигн кōдлмш келго, амрар бäацхäдг, хар кōдлмшт дур-го, капиталистическ делкән хоосн өнъгдн дур тусхадг улс чигн бäәнä. Иим багъ наста улс социа-листическ бäадлин зокалг эвдцä-нä, олнä газрт, уульнд ик хаджг-рар бийсән бärнä.

Мана багъ үйир джиргглин болн ноолдана, эднä эк-эшкрин хүүд тусси, ик түрү-зүдү цагт өссми биш. Тегäd багъ наста зäрм улс өдгä цагин джиргглин бäадлн ямр ик үнär, ик цусан асхдж, кōлсән гаргъдж күцдж авгдснн сäәнär медцäхш, иим кевär мөнгийн бäа-смн гидж санцхана. Эн учрар комсо-мольск организац багъчудин дунд кедг сургьмджин кōдлмшт бäах дуту-дундиг уурулд урдк-урдкасн даву ик онъг тавгдх зöвтä.

Хуучна цагин нег му авьясн äркдлгн, эн обществен нег ик хар-шлгн. Äркдлгн обществен джир-гьлä ирлцш, күч-көлснä шун-мгъаг дорагшан оруулгъар, произ-водствн диг-дараг эвдлгнүр авч одна, күүнä неринь муурулд йовдл гаргьулна. Äркдг улс, зокал мет, производствиг эвдггн, кōдлмштän эс гардгинь болн кōдлмштän хуурмг

гаргъдгинь статистик үзүлджәнä. Транспортд болхла äркдлгнä ур-шгар эвдрлт гардг йовдлмуд бäәнä. Селänd болхла, хуучна сән өдрмүдт äркдлгн селәнä эдл-ахун кōдлмшт ик харшлтан күргнä. Зäрм газрт äрк нерлгн элвдждäж йовдл — ик үнтä хотиг керн угагъар үрä-джәнä. Заргьла харгьдг кесг йовдл гаргьлгн, нег үлү азл-аля гаргь-лгн, түрүн болдж сокту улсас үзг-днä. Äркдлгн — нег-негәннн дуту йовдл дарад, төрт-төркнä кевär, бат хäлäц угагъар кōдлхд тааста бäär учрана. Äркдлгн — күч-көлс-чрин эрүл-мендинь барулна, өрк-бүлинь эвднä.

Партийн организацнн кергн — общественностин цуг аргъ-чидлинь олзлад, äркдлгнä хорлтинь цäаг-гьдг өлггн, советск улс шин, эрүл-менд бäадлär бäаггнä төлө күчäдж ноолдлгн болджана. Äркд-гьлд зокалта социальн девенъ мана орн-нутгт уга. Пролетариат деешән гарч йовх класс, эн төл-дн энүнд соктдж, ухагъан мунъх-руллгн, эс гидж халалгн керго, энүнд кезä чигн чилр ухан-серл кергтä гидж В. И. Ленин келсми. Äркдäд йовдгн учрн хуучна цагин хорлгта авьяс, күүнä медрлн тату-гьгин уршг, өрк-бүлдән цалдн йовдлин ашн.

Эрүл-менд бäадлär бäахин төлө ноолдлгн — цу общественностин керг. Мана общественн организа-ц — профсоюзмуд, комсомол, дураг бүрдсн зүсн-зүүл обществ, эрүл-менд харлгнä органс, энүнд ик күцвр бардж чадцхамн. Эн кер-гт барин, радион, кинон, телеви-денä иильчн йир ик.

Социалистическ обществен диг-дараг эвдäд йовдг улсин эргнд-эдниг шодврла харгъулдж үүлдвр кех кер-гтä. Бүч-көлсчрнн дунд кедг олн-дундин политическ болн културн-сургьмджин кōдлмшиг зöвär ясуулх-мн, эднä амрлггнн сäәнär бүрдäх-мн. Сән лекце умшлггн олар кедг болхмн, иигдж советск улсин өддән кирцäтä седкл-ухана тускар болн хуучна цагин му авьяс коммунизм тосхлгнд ямр хорлтан күргд-гинь гүүнär цäагьддж өгхмн.

Партийн, комсомольск, проф-союзн организацнн төрн — клуб-син, библиотексин, културн болн амрлгнä парксн кōдлмшинь цуг аргъ-чидлärн ясуулгн, күч-көлс-чрнр, нег үлү багъчудиг, эврән наад, нär-би гаргьлгнд, экскур-сий, туристк йовдл, спортивн дөр-лдä келгнд, техническ болн научн зүсн-зүүл кружокст орулдж авлгн болджана.

Менд-эрүл бäадлär бäаггнä тө-лө ноолдлгн — цаг зуурин кам-пань биш, эн кōдлмш партин болн общественн организацнн, цуг күч-көлсчрнн даньгин тасрлтан уга-гъар күцäх даалгъврн.

(Июнин 15 гарси «Правда» газетин нүр статья)